

האם קיים פיתרון לבעיית הריבוי של רציחות הנשים בידי בעליהן ומאהביהן? אם כן, הוא טמון במאורעות שקדמו לרצח

רוצחיה הנשים

שרצח מתבצע בלחיצה אחת על ההדק, השוד הוא מבצע מורכב הרבה יותר. הבדל יסודי אחר נובע מן הנסיבות. בעוד שרצח, ובעיקר רצח על רקע רומנטי, טי, מתבצע בדרך-כלל מתוך התפרצות רגשות, שמגיעה לפעמים עד למצב של אישפיות זמנית, הרי שעבירות אחרות הן פרי יוזמה ותיכנון צלולים וממושכים. כאשר אדם בא לידי הירהור במעשה שוד, עולים לפניו מיד כל הסייגים שהציבו שומר רייהחוק למניעתו. מעבר לעונש המרתיע, מתבטאים סייגים אלה באמצעי זהירות ומניעה מתוחכמים. בידי האדם העוסק בתיכנון מיבצע שיעקוף אמצעים אלה, נתון גם הזמן להרהר בצפוי לו אם ייכשל. למי שמבצע רצח מתוך חולשה ריגועית, אין ההודמנות להרהר בעונש ולשקול את מעשיו. הוא פועל כאחוז אמוק, ומתפכח רק לאחר מעשה. אילו הציבו לפניו מחסום פיסי כל שהוא, שהיה טופח על פניו וי מקשה עליו את הביצוע, כפי שקורה בי

יוסף אשכנזי דקר את אשתו למוות במיקלט לנשים מוכות בהרצליה; שלימה סיימן טוב ירה באהובתו בלב התחנה המרכזית בתל-אביב; ישראל קישנובסקי היכה במוט ברזל בראשה של אשתו, והטיל מין את גופתה בחצר ביתו; דויד חדר עצור בחשד להטמנת רימון-הנפץ בתוך המכונית, שבה נשרפו למוות אשתו ובתו; אבי חכים ימאי שהגיע ארצה לחופשת מולדת, ירה בחברתו לשעבר, והתאבד.

אלה הם רק הבולטים שבין מעשי הרצח, שבוצעו בחודשים האחרונים, אשר בהם מצאו נשים את מותן, בידי בעליהן או מאהביהן. במרבית המיקרים קדמו לרציחות מעשי אלימות חוזרים ונישנים, שהסתיימו רק עם מותן של הנשים המורכות. למרות שהתקיפות היוו מעין אות אזהרה לעתיד להתרחש, לא ננקטו, באף אחד מהמיקרים, צעדים מעשיים להגנתן של הנשים.

לחיצה אחת על ההדק

אחדים מהרוצחים בוודאי מביעים חרטה. בדועבד הם מבינים את הריעות השטני ואת חוסר ההיגיון האנושי המביאים אדם לפתור בעייה באמצעות רצח, ומצטערים על כך. במרבית המיקרים פעלו רוצחי הנשים מתוך חולשה ריגועית, מבלי שתכננו את מעשיהם ומבלי שיכלו לשלוט עליהם. עתה צפוי להם, אם יורשעו ברצח, העונש היחיד הנגזר על עבירה זו — מאסר-עולם.

האשה שנוצחה

כרמלה אשכנזי מצאה את מותה, לפני כחצי שנה, במיקלט לנשים מוכות בהרצליה. בעלה, יוסף, דקר אותה למוות באמצעות סכין קפיצית. למרות שכרמלה התריעה בפני המישטרה על הסכנה שבה היא חייה יוסי, השיגה אותה ידו של בעלה.

עבירות אחרות, ייתכן שהיה לו הסיכוי לשוב לשפיות-דעתו ולחזור בו. בהעדר כל מחסום ממשי, מהוות רציחות הנשים גורם חוזר ונישנה לחיקוי. למעשה, לא ניתן כמעט למנוע רצח בעת התרחשותו. אין אפשרות לחזר לגוף של כל אשה מערכת-אזעקה שתופעל בעת הצורך, כפי שמחברים לכספות הבני קים. אזעקה כזו גם לא תרתיע אדם הפועל בלהט יצרי, אך אם קיימת אפשרות לנשוא את הרצח, הרי היא טמונה אישם בין האירועים הקודמים למעשה הרצח.

כרמלה אשכנזי הגישה נגד בעלה, יוסף, תלונות רבות במישטרה בגין תקיפה ואימים. קודם שרצח אותה במיקלט לנשים בהרצליה (העולם הזה 2186), במיקרים רבים מזניחה המישטרה את הטיפול בתלונות מסוג זה. השוטרים מעדיפים, בדרך-כלל, להרגיע את הרוחות בין בני הזוג ומסתפקים בהשכנת שלום-בית זמני. התלונות נדחות מחוסר עניין לצידי בור.

טיפול זה מהווה מעין עידוד פאסיבי לבעלים להמשיך במעשיהם. היחס הסלחני שמגלה כלפיהם המישטרה, מאפשר ביצוע תקיפות אלימות נוספות. בהעדר כל רסן, מתפתחות תופעות האלימות, עד שהן מגיעות לשיאן, במיקרה הגרוע, במעשה רצח.

האם ניתן היה למנוע מהם להגיע לרגע זה ולהציל את חיי הנשים?

פסיכיאטר ידוע טען, כי הסיבה לריבוי מעשי רצח על רקע רומנטי, טמונה בייצר החיקוי, המתעורר בהשפעת פרשות-רצח קודמות. אנשים הנתקלים בלבטים בפתרון בעיותיהם עם בנות זוגם, מתפתים לאמץ פתרונות המגרים את הדימוין. פיתויים כאלה טמונים בסיפורי-רצח מרגשים שאירעו בסמוך להתעוררות הבעיה. כאשר הוא ישמע על מיקרה דומה, מתעורר אצל האדם יצר החיקוי, ואז, ברגע של חולשה, הוא פותר את בעייתו באותה הדרך.

פיתויים מגרים קיימים לאידווקא בפרשות רצח רומנטיות. פיתויים כאלה מוציאים את ביטויים גם בפרשות פליליות רבות אחרות. כך למשל עלול שויד-בנק נועז לגרות את דמיונו של אדם השרוי במצוקה כספית, ולעורר בו את יצר החיקוי. אך חיקוי מסוג זה הוא נדיר בייצר חר.

ההרוגה

רחל ויינבוים נרצחה לפני כחודש וחצי בידי המאהב שלה, שלמה סיימן טוב.

הבעל יוסף אשכנזי רצח את אשתו, כרמלה, מפני שסירבה לבטל תלונה אשר הגישה נגדו במישטרה, ושבעיקבותיה הועמד לדין.

במיקרה של יוסף אשכנזי התייחסה הרימישטרה דווקא בחומרה למעשיו. סימני האלימות הקשים על גופה של כרמלה, והעובדה שנאלצה להימלט מפניו ולחפש מיקלט, לא הניחו לשוטרים להתעלם מן הפרשה. נגד אשכנזי נפתח תיק פלילי ור הוא הועמד לדין. אולם דווקא המישטרה היה אחד מן הגורמים שהביאו למותה של כרמלה.

מישפטו של אשכנזי נקבע למועד של יותר משנה אחרי התקיפה. במשך כל אותו הזמן הסתובב אשכנזי משוחרר והיה

ההורג

שלמה סיימן טוב ירה באהובתו אחרי שחודשיים לפני כן תקף אותה ואת מעבדתה.